

การวิเคราะห์เพลงพนเมืองและการดำเนินพนเมือง
ของจังหวัดศรีวินทราย

นางสมจิตร กัลยาศิริ

005153

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชานิยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

AN ANALYSIS OF THE VALUES OF SURIN FOLK SONGS
AND FOLK PLAYS

Mrs. Somchit Kalayasiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1981

หัวขอวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี
 โดย นางสมจิตร กัลยาศิริ
 ภาควิชา นักเรียนศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์มั่นพรรย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้มีวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิวิท เพียรชอบ)

.... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์มั่นพรรย)

.... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พร้อมพราภรณ์ ฤกุลสิน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดสุรินทร์
 ชื่อนักศึกษา นางสมจิตร กัลยาศิริ
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทรัมพรรช
 ภาควิชา มัธยมศึกษา^ป
 ปีการศึกษา 2523

บททัศนีย์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของครุภัณฑ์วัสดุประสงค์ก็อว

- เพื่อรวบรวมเพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดสุรินทร์ นำมาวิเคราะห์ คุณค่าภาษา ลักษณะ สังคมวิทยา จริยศาสตร์ จิตวิทยา ดนตรี อารมณ์ และการแสดงการละเล่นพื้นเมือง
- เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาและของประชาชนจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับ คุณค่าของ เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์คุณค่า เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองก็อว คือ วิเคราะห์คุณค่า เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองก้านทาง ๆ ตามเกณฑ์สร้างขึ้น สรุปเป็นร้อยละ เสนอผลในรูปตาราง และการบรรยาย และส่งแบบสอบถามไปยังนักศึกษาวิทยาลัย ครุสุรินทร์ 100 คน และประชาชนชาวจังหวัดสุรินทร์ 100 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบ�ancma ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาการอยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอผลในรูปตาราง และการบรรยาย

ผลของการวิจัย

ผลการวิจัยชี้ไปจากการวิเคราะห์คุณภาพเพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองตามเกณฑ์
การวิเคราะห์และจากแบบสอบถามสุรุปผลได้ดังนี้

1. เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดสุรินทร์ มีคุณค่าในก้าน อารมณ์
ก้านคนที่ ก้านภาษาและลังกawi ไทยมาก
2. นักศึกษาและประชาชน เกยไกยินเพลงพื้นเมือง เพลงปการันเจ และกโนปิงท่องมาก
และเคยชุมภาระเล่นเรื่องอันเร เรื่องกโนปิงท่องมาก
3. นักศึกษาและประชาชนมีความเห็นว่า เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของ
จังหวัดสุรินทร์ มีคุณค่าในก้านอารมณ์ ก้านภาษา สังคมวัฒนธรรม และก้านคนที่ ลิล่า ทำรำ มาก
4. นักศึกษาและประชาชนมีความเห็นว่า วิธีการปลูกฝังประชาชนชาวสุรินทร์ทุกวัย
ให้สนใจเพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมือง คือ ให้สถาบันการศึกษาทุกสถาบัน ทุกรายกับ จัดกิจ
กรรมส่งเสริมเพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมือง สันบสนุนส่ง เสริมคณาจารย์พื้นเมือง แม้เพลง
พ่อเพลง อย่างจริงจัง และจัดประกวดร้องเพลงพื้นเมืองบอยครัง นักศึกษาและประชาชนเสนอ
แนะนำ ควรมีการปริทัศน์เพลงพื้นเมืองแห่งค้านทำงานและความหมายของคำ ทางสื่อสารมวลชน

Thesis Title   An Analysis of the Values of Surin Folk Songs
                          and Folk Plays

Name   Mrs Somchit Kalayasiri

Thesis Advisor   Assistant Professor Saijai Indrambarya

Department   Secondary Education

Academic Year   1980

ABSTRACT

Purpose: The purposes of this study were:

1. To collect Surin Folk Songs and Folk Plays in order to analyze values in the following factors: language, sociology, ethics, psychology, music, emotion and actions in folk plays.
2. To collect the opinion about the values of Surin Folk Songs and Folk Plays of students at Surin Teachers College and people in Surin as well.

Procedures:

The values of Surin Folk Songs and Folk Plays were constructed by the researcher. The values were then analyzed into percentage and reported in a table form as well as in a descriptive form. Questionnaires to collect the opinion about the values of Surin Folk Songs and Folk Plays were developed. The questionnaires were randomly sent to 100 students at Surin Teachers College and people in Amphor Muang Swrin. The data were analyzed into percentage, means, standard deviation. The result was reported in a table and also in a descriptive form.

Conclusion: The results of the study were:

1. Surin Folk Songs had more value in emotion, music, language and sociology.
2. Both the students and the Surin people found "PAKARANJEEY" "KANOB TING TONG" to be the most popular folk songs and "REOM UNRAY" "REOM AYAI" "REOM KANOB TING TONG" the most popular folk plays.
3. Both the students and the Surin people thought that Surin Folk Songs and Folk Plays had more value in emotion, language, sociology, music and actions in folk plays.
4. It was suggested that the best way for people in Surin to become more familiar with Folk Songs and Folk Plays were to give more display of Surin Folk Songs and Folk Plays for students at every age and level in schools. Besides there should be more players of Surin Folk Songs. The students and people also proposed that more exhibition about Folk Songs and Folk Plays should be given through mass communication.

กิติกรรมประจำปี

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ สำเร็จให้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วย -
ศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พิริย์ ซึ่งได้ให้กำลังใจ ให้กำเนิดน้ำ บริบูรณ์แก่ใน
ขอบเขตของทาง ๆ ตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้
และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตร เที่ยรชอบ ผู้ช่วยศาสตรา-
จารย์ พร้อมพรม อุ่มลิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมิตร วงศ์นฤดิ์ ที่ได้ให้
คำแนะนำตลอดเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว อตถារ
รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิ พินิจภูวดล รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ
รองศาสตราจารย์ ขาว บุณไมหอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรานี วงศ์เทศ ผู้ช่วยศาสตรา-
จารย์ อัญชนา จิตรุทัยญาณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จารชน กองพลพรม ผู้ช่วยศาสตรา-
จารย์ บุปผา หวีสุข อาจารย์ อรุณรัตน์ บรรจงศิลป์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แก่ใน
เกณฑ์วิเคราะห์ และให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ผลงานเพลงพนมเมือง และการลดเด่นพนมเมือง
หังษ์ไกรับความกรุณาให้ยืมทำร้า เอกสารการค้นคว้าตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกขอบคุณมากใน
ความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

บุคคลที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้ คือ นายปืน กีสม
ประธานาธิบดีที่เป็นผู้เสียสละโดยแท้ ซึ่งผู้วิจัยจัดทำในพระคุณอย่างหาที่สุดมีที่ และขอกราบ
ขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณอนันต์ นารถกาน และชาวเขนรอพยพศูนย์บ้านฉุ่มพูก
ท.กาเบา อ.ปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ทุกคน และขอขอบคุณชาวบ้านกำบด สวาง
กำบด กอโโค หมู่บ้านคงนัน ที่ได้ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเสนอมา

ជូវិជ្ជាគារខំរុញ ព.ទ.វិរុយុទ្ធគិនទេរី និង ព.ទ.សំកក់ សេងខ័ណទេរី តើលើក
កុមសិនិ ភ្នាក់រី កុមមេនុសាបឹប បុរិយុសេន កុមការរាងកំ សុខិន កុមវររោព្យ សុរវត្ថុអង្គប៊
កុមមានិបី កងសុក្តស់ កុមប្រាមិនី ពិនិមាយ កុមមេដុ សុរិយចំ ថា កិច្ចាយលេខីកៅ
បុរិយុខាងការវិជ្ជាគារ សំរែច

ลิ่งที่บูรจัยปัลเม่นใจและชาบมึนมากที่สุด ก็อ น้ำใจจากที่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ
และญาติคนนี้ ซึ่งให้กำลังใจและช่วยเหลือบูรจัยตลอดเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ก็อ
คุณพิศวาน พลัดกาฤทธิ์ คุณนิรман วงศ์ธนนะชัย คุณศากุน กาญจนประคิษฐ์ คุณสมันพันธ์
พิจารณ์จิตร คุณนาลัย สุวรรณชาครา คุณพิพารณ์ นาคะสุวรรณ คุณมนารักษ์ ศิริสวัสดิ์
คุณสมบอง ภูร่างภูร คุณชาลี ศรีเจริญ คุณลีรัต្តา ลิงหนรา คุณศิริพร สุเมฆารักษ์
คุณเต่าวดี เชี่ยวชาญ คุณเวชชัย สังข์ส่าย คุณศรีวิมา ศรีสุวรรณ คุณมาลินี อุทธิเส้น
คุณรณชิต แม่นมาลัย และคุณวิลาศ ปรีดา บูรจัยจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

อนั่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ ดร.สำอาง พ่วงบุตร ผู้ให้กำเนิด
คุณพ่อ กร่อง และคุณแม่ เจียง เพงกิจ ที่ได้เลี้ยงดูในการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนปัจจุบันนี้ ศึกษา^{ในสิ่งที่ผู้วิจัยรักมากที่สุด} และขอขอบคุณน้อง ๆ ที่ช่วยเหลือผู้วิจัยมาตลอด

ท้ายสุนัขวิจัย ขอขอบคุณ ลูกน้อยเค้กหนิง ศิริกัญญา กัลยาศิริ ผู้ที่เป็นกำลังใจ
แรงบันดาลใจแก่ผู้วิจัยประับการสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์

สมจิตร กลับยาศรี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิจกรรมประจำ	๙
รายการตารางประจำ	๑๒
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อทดลอง เปื้องพน	6
ประโยชน์ของการวิจัย	6
คำจำกัดความในการวิจัย	7
2. วรรณภูมที่เกี่ยวข้อง	8
วรรณภูมที่เกี่ยวข้องกับ เพลงพื้นเมือง และการละเล่นพื้นเมือง ของจังหวัดสุรินทร์	8
วรรณภูมที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ	47
วรรณภูมที่เกี่ยวข้องจากต่างประเทศ	57
3. วิธีดำเนินการวิจัย	60
4. ผลการวิเคราะห์เพลงพื้นเมือง และการละเล่นพื้นเมือง โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์	69
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	119
6. สรุปผลการวิจัย ภภิปราย และขอเสนอแนะ	142
บรรณานุกรม	156
ภาคผนวก	162
ประวัติผู้วิจัย	268

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แผนภูมิพัฒนาศักยภาพภาษาเขมรสู่รุ่นที่	13
2 แผนภูมิสรุปในภาษาเขมร	18
3 ตารางแสดงคุณค่าทาง ๆ ที่ปรากฏในเพลงพื้นเมืองของจังหวัดสุรินทร์	70
4 ตารางแสดงสถานภาพของนักศึกษาและประชาชนที่เป็นตัวอย่างประชากร	119
5. ตารางแสดงความรู้ความเช้าใจของนักศึกษา และประชาชน ในเรื่องคติชนวิทยา	121
6 ตารางแสดงทำงเพลงพื้นเมืองที่นักศึกษาและประชาชนเกยก็อิน	122
7 ตารางแสดงการละเล่นพื้นเมืองที่นักศึกษาและประชาชนเกยก็อิน	123
8 ตารางแสดงพิธีกรรมทาง ๆ ที่นักศึกษาและประชาชนเกยก็อินเพลงใช้ประกอบ ในพิธีกรรม	124
9 ตารางแสดง เครื่องดนตรีที่นักศึกษาและประชาชนรู้จัก	125
10. ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชน เกี่ยวกับอิทธิพลของ เพลง พื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมือง มีท่อชาวดูรินทร์ในก้านคานนิยมหัศนศิลป์	126
11. ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชน เกี่ยวกับอิทธิพลของ เพลงพื้น เมืองและการละเล่นพื้นเมือง มีท่อชาวดูรินทร์ในก้านความเชื่อ	126
12. ตารางความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนเกี่ยวกับอิทธิพลของ เพลงพื้นเมือง และการละเล่นพื้นเมืองที่มีท่อชาวดูรินทร์ก้านวิชีวิต	127
13 ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนเกี่ยวกับอิทธิพลของ เพลงพื้น เมืองและการละเล่นพื้นเมืองที่มีท่อชาวดูรินทร์ก้านขบวนธรรมเนียมประเพณี	128
14. ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนเกี่ยวกับคุณค่าของ เพลงพื้น เมืองและการละเล่นพื้นเมืองในภาษาไทย	129

ตารางที่

15.	ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนเกี่ยวกับคุณภาพของ เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองในก้านคนที่และลิล่าทาร์	129
16.	ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนเกี่ยวกับคุณภาพของ เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองในก้านอรามณ	130
17	ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนเกี่ยวกับคุณภาพของ เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองในก้านลังกม ประวัติศาสตร์ และปรัชญา ...	131
18	ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนเกี่ยวกับคุณภาพของ เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองในก้านศាសนา	132
19	ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนท่อนดของ การรู้จักใจคุณ เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของชาวสุรินทร์ ทำให้เกิดผลประโยชน์ ในก้านทาง ๆ	133
20	ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนทovi การปลูกปูปั่งประชาชน ชาวสุรินทร์ทุกวัย ให้สนใจเพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมือง	134
21	ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนท่อสถานที่ควรเป็นที่รวม เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมือง	135
22	ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนท่อการที่มีผู้นำเพลงพื้นเมือง ไปคัดแปลง เป็นเพลงลูกทุ่ง	136
23	ตารางแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาและประชาชนเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ชาว สุรินทร์ไม่รู้จักคุณภาพเพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมือง	137